

Lieve mensen

Eerst moet ik even kwijt dat ik dit best spannend vind. Een gedicht van Havel of Ellen Warmond voor te lezen en te proberen de kern van dat gedicht over te laten komen, voelt toch eenvoudiger voor mij op dit moment dan wat ik nu ga proberen duidelijk te maken. Dit heeft meer met mijn eigen persoon te maken.

Wij zijn als voorbereidingsgroep twee keer bij elkaar geweest. We hebben elkaar bevraagd over ons geloof en wat daaraan is veranderd, ons religieus verlangen, onze twijfels en ons spirituele zoektochten. Het waren fijne gesprekken die ons openden voor elkaar. Uiteraard ging het ook over hoop. En over de woorden: EN TOCH... Tegen de redelijkheid in, tegen de stroom in, en toch...

Als we naar onze voorpagina kijken, dat prachtige beeld van van Gogh, wie kent het niet? Hij vertelt ons hier veel meer dan alleen maar dat die boer aan het zaaien is.

Immers, ook in de tijd van van Gogh was er armoede. Je kon b.v. brood bakken van dat koren dat je uit liet waaieren over de aarde.

Vaak zaai je in tranen, je weet dat je oogst kan mislukken en dan ben je alles kwijt. We kennen allemaal dit soort verhalen. Maar het vertrouwen bij deze boer is groter. Dit zaaien is zeker een daad van hoop! Of, zoals het in psalm 126 wordt verwoord ; Degene die in tranen op weg gaat, de zaaizak om de schouder, zal blij zingend naar huis terugkeren met schoven op zijn rug.0

Hoop, daar hadden en hebben we het over. Wie of wat heeft bij ons het zaaide van de hoop gezaaid in ons leven, doen we er wat mee en zijn we zelf in staat om het door te geven?

Ik was bij mijn kleindochter in Amsterdam, die haar 14 verjaardag vierde. Ze had een mooi rapport van school , het is een scherpzinnig meisje. Ik prees haar daarom en toen zei ze ineens; Ja maar oma, dat moet onze generatie ook wel! Wij hebben straks heel wat problemen op te lossen. Jullie generatie heeft alles opgemaakt, het milieu verpest enz!

Na wat doorvragen bleek ze die wijsheid op school te hebben gehoord. Ik vroeg haar of ze even kon luisteren naar mijn verhaal.

“Toen ik 14 was, vertelde ik, moest ik van school. Ik ben de oudste van 7 kinderen, mijn moeder was ziek en mijn vader zonder werk.

Jij bent veertien en kunt kiezen welke opleiding je wilt gaan volgen.

Er is dus maatschappelijk heel veel veranderd gelukkig en daar heeft onze generatie wel zijn best voor gedaan.

Wij zaten met de ellende van na de oorlog.

Onderwijs voor ieder mens, een vangnet als de armoede je treft, je mag er zijn als mens wat je maatschappelijke positie ook is, de positie van vrouwen in de maatschappij, de pil en de ontwikkeling ook in de seksuele bevrijding. Er is heel veel aan bewustwording gedaan en daardoor veel veranderd. Daar ben ik heel gelukkig mee .

Jullie generatie heeft straks ook heel veel te doen. Co2 uitstoot, klimaatverandering, milieuproblematiek, een eerlijker verdeling van de welvaart in de wereld, ik weet het, maar wij hebben echt niet stil gezeten.

De 11jarige Merlijn luisterde nieuwsgierig mee. Wij probeerden mensen te benoemen die invloed hebben gehad op ons en ons denken daardoor veranderden.

Uiteraard begon ik met Mandela, vertelde over Etty Hillessum, en zij vulden heel snel aan: Maarten Luther King, Obama en Ghandi zeker ook, riep Merlijn . En natuurlijk het Pakistaanse meisje Malawa, waar ze meer over wisten te vertellen dan ik.

Het maakte me blij en hoopvol. Het is het verhaal van: En toch...

Mijn eigen oma had een onwrikbaar geloofsvertrouwen. Als ze bij ons kwam vertelde ze daarover. Mijn vader was communist en hield niet van haar verhalen, maar hield van zijn schoonmoeder.

Deze oma heeft in mij het aanwezige vlammetje van de spiritualiteit aangewakkerd. Ze was arm, jong weduwe, veel kinderen. Ze was kosteres in de kerk van het dorp. Ze deed voor hoe ze de kerkklokken ging luiden op zondagmorgen: Ze hing in de touwen van de klokken, zwaaide haar bovenlijf heen en weer en riep luidkeels: KOM...KOM..KOM..Zo vulde ze onze kleine huiskamer. Daarna knuffelde ze ons.

Tuberculose. Haar man en twee tienerdochters stierven daaraan. Het jongste kind stierf in haar armen aan kroep. Toen iemand haar eens vroeg hoe ze dit alles had kunnen verdragen zonder haar geloof te verliezen zei ze alleen maar: Hoe had ik dit kunnen verdragen zonder mijn geloof! Deze verhalen hebben mij gevormd. Mijn moeder stierf toen ze 44 was. Alweer tbc. Ik huilde bij het graf en oma sloeg haar arm om me heen en zei : Kind, daar ligt alleen maar het naakte lichaam....Maar het was wel het lichaam van haar laatste dochter.....

Zij heeft geloofsvertrouwen in mij gezaaid. Wat ik precies geloof weet ik niet altijd. Het verandert ook. Ik weet alleen dat ik me veilig voel en geborgen.

Dogma's zijn niet mijn ding. Wel ontmoetingen met mensen en elkaar bevragen op zaken die je bezighouden. Staan voor wat je gelooft, ook bij andersdenkenden. Aan zieltjeswinnery hoeven we niet te doen. Geen discussie uitlokken; we hoeven het niet te winnen! Dat kan onze lieve heer zelf wel. Religieus verlangen, spiritualiteit, het is in mensen aanwezig. We kunnen het er over hebben met elkaar. Verschil in beleving is soms verbazingwekkend of vreemd, maar het kan ons ook verrijken.

We herkennen positief denken, er willen zijn voor de ander, idealisme in elkaar. Het ideaal om je te willen inzetten voor een betere wereld. Mag ik heel stamelend zeggen dat we willen proberen Jezus, Mandela, Ghandi en zoveel andere voorgangers handen en voeten te willen zijn? Dat deed Etty Hillesum ook al.

Misschien hebben we allemaal, zoals we hier zitten, wel een aangeboren religieuze natuur. Dat spreekt niet vanzelf. Het is misschien een handicap; een gave of een talent. Wij blijven denk ik bezig met de WAAROM vragen.

Sommige boeddhisten begroeten elkaar op een heel speciale manier: handen tegenelkaar, lichte buiging met het hoofd naar de ander; daarmee willen ze zeggen : ik groet het Goddelijke in u.

Wij zijn geschapen naar Zijn beeld en gelijkenis . In ieder mens is een vonkje God aanwezig. Een waakvlam. We zullen elkaar moeten helpen om het brandende te houden; het is een te kostbaar geschenk om te verliezen. Dat het ons mag blijven bezielen. Onze wereld en ook wijzelf kunnen er alleen maar beter door worden.